

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

9.SINIF EDEBİYAT 1.DÖNEM 1.YAZILI SORULARI

ADI:
SOYADI:

PUAN:

Öğrenme Çıktısı: TDE2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

Aşağıda Atıla Yüksel’in Daha İyi Bilim İçin Daha Çok Edebiyat adlı yazısından bir parça verilmiştir.

Bilimsel buluş ve ilerlemenin temel ateşleyicisinin hayal dünyası olduğu reddedilemez tarihsel bir gerçektir. Edebiyatta yer alan ve yazarlarca kullanılan sosyolojik imgelemeler, konseptler, kavramlar sosyal bilimcilere ilham vererek teorilerin oluşmasını sağlamıştır (Beer, 2016). Bilimin katı rasyonel yapısı ve realizmi, edebiyatın eleştirelliği ve romantizminden çıkan çok sayıda fikirden etkilenmiştir. Örneğin, teknoloji alanında tablet bilgisayar (Arthur Clarke (1968) - 2001: A Space Oddssey) internet (Mark Twain (1904) - London Times) açılır kapanır otomatik kapılar (H G Wells (1899) - When the Sleeper Wakes); tıp alanında transplantasyon (Mary Shelly (1818) - Frankenstein) ve ekonomi alanında kredi kartı (Edward Bellamy (1877) – Looking Backward) ve benzeri buluşların nüvesi edebiyattır. Edebiyat toplumsal ve sosyal olayların analizlerini yapan, dolayısıyla toplumun yapısının anlaşılmasında gerekli olan bir bilgi türüdür (Vana, 2020b). LaTour’un aktör-network teorisi ile edebiyat teorisyeni olan Greisman tarafından geliştirilen actant konseptinin benzerliği şaşırtıcıdır (Vana, 2020b). Edebiyatta üretilen bazı terimlerin bilime doğrudan transfer edildiği görülmektedir. Örneğin, Kundera’nın Ölümsüzlük kitabında ele aldığı imagology kavramı sosyolojide kullanım yeri bulmuştur (Vana, 2020b). Edebiyatın tesiri sadece bununla sınırlı kalmamış aynı zamanda ekonomi, psikoloji, sosyoloji gibi yaşamın pek çok alanını etkilemiştir.

Bu parça oluşturulurken yararlanılan **bilim dalını** parçadan örnek vererek belirleyiniz.

2. Anılar defterinde gül yaprağı
Gibi unutuldum kurudum
Başıma düşmüş sevda ağı
Bir başıma tenhalarda kahroldum
Sen kim bilir hangi iklimdesin, ben
Sensiz bu sessizlikte
Deli gibiyim sensiz
Bu sessizlikte

CAHİT ZARİFOĞLU

Bu Őirdeki açık ve örtük iletilere birer örnek yazınız.

3.Öğrenme Çıktısı: TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

AŞağıda Cemal Süreya'nın Çocuk Olsam Yeniden Őirinden bir parça ve UNİCEF Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'sinden 2 madde verilmiştir.

I. METİN

*"Çocuk Olsam Yeniden
Çocuk olsam yeniden..
Bir tek düŐtüđüm için acısa içim
Ve kalbim; çok koŐtuđum için çarpsa sadece..."*

II. METİN

Madde 1

Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

Madde 2

1. Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana–babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler.
2. Taraf Devletler, çocuğun ana–babasının, yasal vasilerinin veya ailesinin öteki üyelerinin durumları, faaliyetleri, açıklanan düşünceleri veya inançları nedeniyle her türlü ayırımı veya cezaya tâbi tutulmasına karşı etkili biçimde korunması için gerekli tüm uygun önlemi alırlar.

Numaralanmış metinleri dil kullanımı açısından karşılaştırarak farklılıklardan ikisini yazınız.

4. Aşağıda İsmet Özel'in Yorgun isimli şiirinden bir parça verilmiştir.

Yorgun
ölüler beni serinliğe yakıştıramaz
çünkü hiç kimse çıkmak istemez bu mevsimden dışarı
çünkü bitkinliklerini günden saklar ekinler
ekinler çocukların en rahat uykuları
gece ayaklan kokan bir adam gibi gelir
eşiklere oturmuş aya doğru çocuklar
o serin bereket gölgeleri çocuklar
yani çocuk o güzel tüccar
yorgunluklar alıp kargılar dağıtan
geceye karanlıktan önce gelen çocuklar
bu şaşkınlığı çünkü gece uyuyamaz
sanki ne kalmıştır çocuklara İsa dan
ölüler beni ölüme yakıştıramaz
gibi hâlâ saçlarımda tozlu bir akşam.

a) BU DİZELERE HÂKİM OLAN DUYGUYU YAZINIZ. BUNA NASIL ULAŞTIĞINIZI DİZELERDEN ÖRNEK VEREREK AÇIKLAYINIZ.

B) BU DİZELERDE KULLANILAN İMGELERDEN BİRİNİ VE BU İMGENİN ŞİİRİN ANLAMINA ETKİSİNİ YAZINIZ.

Öğrenme Çıktısı: TDE2.2. “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

5. AŞAĞIDA ŞEVKET RADO’NUN EŞREF SAATİ ADLI ESERİNDEN BİR PARÇA VERİLMİŞTİR.

EŞREF SAATİ:

Sizin için günün en iyi saati hangi saattir hiç düşündünüz mü? Şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Güneşin batışı insana tuhaf bir hüzün verir. ..Yemek düşkünleri de öğle saatlerini... Yaş ilerledikçe insanlar sabah saatlerini sever olurlar...Sizin için en iyi saat hangisidir? Buradan bir şey söyleyemem ama bana sorarsanız, saatlerin en iyisi.....şu ne zaman geldiği pek de bilinmeyen, adına “Eşref Saat” dediğimiz saattir. Eşref saat gündelik hayatımızda işlerimizin en iyi gittiği, kararlarımızın en isabetli olduğu, hükümlerimizde asla yanılmadığımız saattir.....

Yalnız sizin, teker teker insanların hayatında değil, milletlerin hayatında da eşref saatler vardır. O saatler gelmeye görsün, milletler esaretten kurtulurlar; o saatler gelip çatınca ordular harikalar yaratırlar...

Milletlerin eşref saatlerini büyük dâhiler keşfeder...

Her iyi şey eşref saatte olur. Biraz sabır göstermek, biraz dikkatli davranmak, insanların bam teline dokunmamaya

çalışmak, evinizde (işinizde) eşref saati sık sık çaldırmak için yeterlidir.

BU PARÇAYI GERÇEKLİK-KURGUSALLIK VE ÖZNEMLİK-NESEMLİK BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİNİZ. DEĞERLENDİRMENİZ SONUCU, PARÇANIN YAZILIŞ AMACINI YAZINIZ.

ÖĞRENME ÇIKTISI: TDE4.1. EDEBÎ SÖYLEYİŞİN İNCELİĞİNİ YANSITMAK İÇİN PARAGRAF DÜZEYİNDEKİ BİR YAZISINDA SÜRECİ YÖNETEBİLME

TDE4.2. EDEBÎ SÖYLEYİŞİN İNCELİĞİNİ YANSITAN METİNLERDEN EDİNDİĞİ SÖZ VARLIĞINI KULLANARAK YAZISINA İÇERİK OLUŞTURABİLME

TDE4.3. EDEBÎ SÖYLEYİŞİN İNCELİĞİNİ YANSITTIĞI YAZISINDA KURAL UYGULAYABİLME

TDE4.4. Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısına yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme

6. Aşağıda Halide Nusret Zorlutuna'nın Biraz Daha adlı şiirinden bir parça verilmiştir.

Biraz daha bu geniş maviliğe bakmak,
İçimize doldurmak aydınlık semâları...
Geceleri teker teker selâmlamak yıldızları.
Doyasıya öpmek
Durgun sularda gülen ay ışığını.
Biraz daha duymak şarkısını bülbülün,
Kokusunu gülün,

Kahkahalarını çocukların...

Bu Őiirden hareketle betimleyici bir paragraf yazınız. Yazınıza kendiniz de bazı betimleyici ögeler ekleyebilirsiniz. Yazınız anlatım biçimi, içerik, söz varlığı, akıcılık, yazım ve noktalama ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

